

Laudatio Prof. dr. Ernst van de Wetering

Rembrandthuis 26 oktober 2020 - Kunsthistorische Dag VNK 30 oktober 2020

Vorig jaar werd het 80-jarig lustrum van de VNK feestelijk gevierd met het thema *Het succes van de kunstgeschiedenis*. Om dat succes te vieren lanceerde de VNK het erelidmaatschap: als teken van waardering voor kunsthistorici die op een geheel eigen wijze een onuitwisbare voetprint hebben nagelaten voor het vak kunstgeschiedenis in Nederland. En daar voeg ik in dit geval graag aan toe: wereldwijd. Als iemand het succes van de kunstgeschiedenis in Nederland en tot ver in het buitenland vertegenwoordigt, dan is het wel prof. dr. Ernst van de Wetering (geboren in 1938).

Ernst van de Wetering volgde eerst een opleiding tot beeldend kunstenaar en tekenleraar aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag. Van 1961 tot 1964 was hij parttime tekenleraar. Daarna werkte hij van 1964 tot 1968 als tekenaar van microscopische preparaten in het Zoölogisch Museum Amsterdam. Ondertussen begon hij in 1963 aan een studie kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam (UvA). Een keuze die zijn verdere werkzame leven zou bepalen. Van 1969 tot 1987 was hij als kunsthistoricus verbonden aan het *Centraal Laboratorium voor Voorwerpen van Kunst en Wetenschap* in Amsterdam (de

tegenwoordige Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). In 1986 promoveerde hij cum laude op het proefschrift *Studies in the workshop practice of the early Rembrandt*. Daarna volgde zijn benoeming in 1987 tot hoogleraar Kunstgeschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam. Hij ging daar per 1 april 1999 met emeritaat.

Ernst van de Wetering was en is nog steeds de belichaming van het Rembrandt Research Project (RRP) dat de periode 1968-2014 omvat. Dit project richtte zich op het identificeren van Rembrandts eigenhandige werk in een veelvoud aan Rembrandtiek werken. Is elke Rembrandt een Rembrandt? - dat was decennialang de hamvraag. Een vraag die tot op zekere hoogte ook altijd onder ons zal blijven. Het project liet overduidelijk zien dat *connaissanceurship* feilbaar is, zeker in het geval van een zoekende kunstenaar als Rembrandt. Met materiaal-technisch onderzoek, kennis over de gedachtewereld van de kunstenaar en het maakproces en kritisch kijken, kijken en nog eens kijken probeerde Van de Wetering met het team van het Rembrandt Research Project orde aan te brengen in het vermeende oeuvre van Rembrandt. Het resultaat van het RRP-project was de zesdelige reeks *A Corpus of Rembrandt Paintings*. In boekvorm en als database. Een meer dan monumentale bron van kennis over het werk van Rembrandt.

Van de Wetering is onmiskenbaar een van de grootste Rembrandt-deskundigen ter wereld. Naast het RRP heeft hij een groot aantal publicaties op zijn naam staan. Niet alleen over Rembrandt en historische schildertechnieken, maar ook op het gebied van de theorie en de ethiek van conservering en restauratie. Hij publiceerde onder meer *Rembrandt. The Painter at Work* (2000), *Rembrandt in Nieuw Licht* (2009) en *Rembrandt. The Painter Thinking* (2016). Van de Wetering was geenszins een studeerkamergeleerde. Hij was een enthousiast docent, gaf talloze lezingen in binnen- en buitenland en wist via optredens in de media ook een ‘Bekende Kunsthistoricus’ te worden. In de vertaling van het wetenschappelijk onderzoek over Rembrandt naar het Nederlandse publiek heeft Van de Wetering een grote rol gespeeld. Ook daarmee heeft hij het vak kunstgeschiedenis – dat ook zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft – een belangrijke dienst bewezen. In 2010 ontving hij de Zilveren Museum Medaille van de Gemeente Amsterdam, omdat zijn wetenschappelijk onderzoek doorwerkte in kunsttentoonstellingen in het Rijksmuseum en zijn geliefde Rembrandthuis. Daarmee heeft hij het leven en werk van Rembrandt toegankelijk gemaakt voor Amsterdammers. En waar Amsterdammers staat kunnen we gerust Nederlanders lezen. In 2019 werkte hij nog mee aan de publiekstentoonstelling *Discover Rembrandt: His life and all his paintings* in de RAI. Een overzicht van het complete oeuvre van Rembrandt: in kleur, op ware grootte en

digitaal gerestaureerd alsof ze zojuist Rembrandts atelier hadden verlaten.

Met het erelidmaatschap van de VNK spreken nu de verenigde kunsthistorici van Nederland hun grote waardering uit voor Van de Weterings' bijzondere verdiensten voor het vak kunstgeschiedenis in Nederland in het algemeen en zijn grote bijdrage aan de kennis van de artistieke ontwikkeling van Rembrandt in het bijzonder. Wij zijn als VNK trots op deze kunsthistorische held!

Annette de Vries
Voorzitter VNK